

Stichting Nationale Examens Vertaler en Tolk (SNEVT)

Richtlijnen voor het nationale examen Vertaler

Deze richtlijnen zijn ondergeschikt aan het Reglement Examen Vertaler van de SNEVT. Overal waar sprake is van “hij”, “zijn”, “kandidaat” en “vertaler”, wordt respectievelijk hij of zij, zijn of haar, kandidaat of candidate en vertaler of vertaalster bedoeld.

1. ALGEMENE ZAKEN

Globale beschrijving

Het examen Vertaler wordt geheel schriftelijk afgenomen en is zodanig ingericht dat het zoveel mogelijk de beroepspraktijk van de vertaler benadert. Verdeeld in vier verschillende examenonderdelen beoogt het examen Vertaler de kandidaat te testen op zijn vermogen om accuraat en onder tijdsdruk een goede prestatie te leveren.

Eisen te stellen aan de examenkandidaat

Het praktijkgericht kennisniveau van de door de kandidaat als eerste taal aan te wijzen taal, in het vervolg A-taal genoemd, en de tweede taal, in het vervolg B-taal genoemd, de vertaalvaardigheid en de kennis van de betreffende samenlevingen van de examenkandidaat, dienen naar het oordeel van de deelnemende onderwijsinstelling geen bezwaren op te roepen tegen deelname aan het desbetreffende examen of deexamen. Is dit het geval, dan wordt door de deelnemende onderwijsinstelling ten behoeve van de examenkandidaat een verklaring van geen bezwaar afgegeven *. De verklaring kan betrekking hebben op één of meer examenonderdelen.

* zie Regelingen 'Verklaringen van geen Bezwaar' onderdeel van deze Reglementen en Richtlijnen

2. EISEN TE STELLEN AAN DE EXAMENOPGAVEN

Algemeen

De examenopgaven dienen aanwijzingen te bevatten omtrent register, toon en beoogde gebruiker(s) van de tekst. Zulke aanwijzingen zijn dwingend en medebepalend voor het te behalen cijfer. De examenonderdelen A, B en C moeten elk door de kandidaten binnen 3½ uur kunnen worden uitgewerkt; examenopgave D binnen 2 uur. Voor de examenonderdelen A, B en C geldt dat het de kandidaat is toegestaan door hemzelf meegebrachte, al dan niet elektronische naslagwerken te raadplegen, met dien verstande dat geen middelen c.q. apparatuur mogen worden gebruikt die contact met derden mogelijk maken.

A: Vertaling VT ► NL

Dit examenonderdeel houdt een vertaling in van twee teksten van ongeveer 200 woorden elk, verdeeld over twee teksten of tekstfragmenten, waarvan een van beschouwende en de andere van informatieve aard. De examenopgaven voor de verschillende talen zijn vergelijkbaar wat betreft thema, moeilijkheidsgraad en vorm.

B: Vertaling NL ► VT

Dit examenonderdeel houdt een vertaling in van twee teksten van ongeveer 200 woorden elk, verdeeld over twee teksten of tekstfragmenten, waarvan een van beschouwende en de andere van informatieve aard. Voor alle talen wordt dezelfde examenopgave gebruikt.

C: Samenvatten

Dit examenonderdeel omvat het in de A- c.q. B-taal samenvatten, in maximaal 500 woorden, van een in de B- respectievelijk A-taal gestelde tekst van ongeveer 1500 woorden. De kandidaat is vrij te kiezen of hij voor dit onderdeel een in de A- c.q. B-taal gestelde tekst wenst te resumeren, met dien verstande dat de beoordeling in alle gevallen plaats vindt volgens de normen die gelden voor de A-taal.

D: Maatschappijkennis

Dit examenonderdeel houdt in het beknopt beantwoorden van 60 open vragen, die door de examenkandidaat dienen te worden beantwoord in de taal waarin zij zijn gesteld, tenzij anders blijkt of is aangegeven. De vragen kunnen onder meer betrekking hebben op de volgende kennisgebieden, waarbij aangetekend wordt dat deze opsomming geenszins als uitputtend mag worden beschouwd:

- Internationale organisaties en verhoudingen;
- Geografie;
- Staatsinrichting;
- Economische sector;
- Sociale sector;
- Onderwijs;
- Justitie;
- Media en informatie;
- Cultuur;
- Actualiteit en geschiedenis.

De vragen zijn voor ongeveer de helft afkomstig uit een jaarlijks vast te stellen literatuurlijst, die via de opleidingen bekend wordt gemaakt. Deze regel heeft geen betrekking op het onderdeel Internationale organisaties en verhoudingen noch op vragen over de actualiteit. Vragen afkomstig uit eerdere examens maken ook deel uit van de genoemde literatuurlijst. Van de examenkandidaat wordt verwacht dat hij van verschillende aspecten van de wereld van beide taalgebieden (dus van alle landen waar de A- c.q. B-taal een officiële taal is), inclusief landsgebonden realia, een kennis en inzicht heeft die verder reiken dan hetgeen een algemeen ontwikkeld persoon uit het onderhavige taalgebied daarvan wordt geacht te weten.

De verdeling van de vragen over bovenvermelde kennisgebieden is als volgt:

35% van de vragen heeft betrekking op de maatschappij in het Nederlandstalig taalgebied; deze vragen worden gesteld in het Nederlands.

35% van de vragen heeft betrekking op de maatschappij in het vreemde - taalgebied; deze vragen worden in principe gesteld in de vreemde taal.

15% van de vragen heeft betrekking op vergelijking tussen Nederlandstalig en vreemde - taalgebied; deze vragen worden gesteld in de vreemde taal of in het Nederlands.

15% van de vragen heeft betrekking op internationale organisaties en verhoudingen; deze vragen worden gesteld in het Nederlands.

Voor het deexamen Maatschappijkennis zijn de vragen over het Nederlandstalig taalgebied en de internationale organisaties en verhoudingen voor alle kandidaten gelijk.

3. VASTSTELLING VAN DE EXAMENOPGAVEN

Algemeen

De werkzaamheden met betrekking tot de aanmaak en vaststelling van de examenopgaven worden geïnitieerd en gecoördineerd door de examencommissie, en vinden plaats volgens een jaarlijks door de examencommissie in overeenstemming met het examenbureau op te stellen tijdsplan.

Examenopgaven A (Vertaling Vreemde taal ► Nederlands, B (Vertaling Nederlands ► Vreemde taal), C (Samenvatten) en D (Maatschappijkennis)

Een voorstel voor examenopgaven A, B, C en D wordt gedaan aan de examencommissie door elk van de examensubcommissies via de voorzitter van elke examensubcommissie. De examencommissie (of onder haar verantwoordelijkheid, de subcommissie vaststelling opgaven) vergelijkt de per taal voorgestelde examenopgaven en stelt bij meerderheid van stemmen de opgaven vast. Indien naar het oordeel van de examencommissie de examenopgaven niet gelijkwaardig zijn, dienen er door de examensubcommissies nieuwe voorstellen te worden ingediend. De examencommissie stelt vervolgens bij meerderheid van stemmen de opgaven per taal vast.

4. EISEN TE STELLEN AAN DE WERKSTUKKEN VAN DE EXAMENKANDIDATEN

Algemeen

De examenkandidaat dient binnen de daarvoor vastgestelde tijd per te vertalen tekst één vertaling te produceren. Het is dus niet toegestaan dat de geproduceerde werkstukken alternatieve vertalingen of varianten bevatten. Eventuele doorhalingen moeten duidelijk als zodanig zijn aangegeven.

A/B: Vertaling VT ► NL en NL ► VT

Wat betreft de kwaliteitseisen die worden gesteld aan de geproduceerde werkstukken wordt onderscheiden tussen A-taal- en B-taal - niveau. Dit is een normatief onderscheid, dat bepaald

wordt door de mate waarin de vertaling in staat is te functioneren als zelfstandig professioneel product.

Voor beide vertalingen geldt dat de kandidaat dient aan te tonen dat hij in staat is een adequate vertaling te produceren van de voorgelegde tekst. Onder adequaat vertalen wordt verstaan dat de kandidaat conceptualiserend kan vertalen, met andere woorden dat hij, waar nodig, afstand weet te nemen van de formele bewoordingen van de brontekst om zich te richten naar de bedoeling, de boodschap van de auteur. De lezer van de vertaalde tekst dient niet te ervaren dat hij een vertaling onder ogen heeft.

Kwaliteitseisen A-taal niveau

Het product van een vertaling op A-taal niveau dient te kunnen functioneren als autonoom document. De betekenisinhoud van de brontekst is in de doeltaal juist weergegeven, de doelttekst is grammaticaal en lexicaal aanvaardbaar in het maatschappelijk leven, is intern consistent, en is tevens wat de stilistische keuzes betreft toegesneden op de beoogde lezer. Dit houdt in bij de keuze voor de tekstvorm en de tekstinhoud rekening is gehouden met voor het betreffende teksttype in de doeltaal en doelcultuur gangbare normen.

Kwaliteitseisen B-taal niveau

Het product van een vertaling op B-taal niveau dient te kunnen functioneren als werkdocument. De betekenisinhoud van de brontekst is in de doeltaal volledig weergegeven. Dit houdt in dat het door een A-taal -gebruiker in principe moet kunnen worden gereviseerd zonder dat het voor hem nodig is de brontekst te raadplegen. De vertaling bevat geen grammaticale of lexicale fouten of stilistische kenmerken die de begrijpelijkheid van de vertaling in de weg staan. De vertaling dient zoveel mogelijk te zijn toegesneden op de beoogde lezer.

C: Samenvatten

Aan de voor dit examenonderdeel geproduceerde werkstukken worden steeds kwaliteitseisen op A-taalniveau gesteld.

Wat betreft de samenvatting houdt het vereiste van juistheid en volledigheid onder andere in dat er duidelijke keuzes dienen te zijn gemaakt tussen de essentie van een tekst en de bijkomende en/of aanvullende informatie. De samenvatting bevat geen grammaticale en lexicale fouten of stilistische kenmerken die de begrijpelijkheid van de tekst in de weg staan, is goed leesbaar en is zoveel toegesneden op de beoogde lezer. Zij dient logisch opgebouwd en intern consistent te zijn en de lezer een juiste algemene indruk te geven van de inhoud van de brontekst. Bij de keuze voor de tekstvorm en de tekstinhoud is rekening gehouden met de in de doeltaal en -cultuur gangbare normen.

D: Maatschappijkennis

De gestelde vragen dienen steeds duidelijk, zo kort en bondig mogelijk te worden beantwoord in de aangegeven taal. De werkstukken moeten goed leesbaar zijn.

5. EISEN TE STELLEN AAN DE BEOORDELING VAN DE WERKSTUKKEN

Algemeen

Bij de beoordeling van de werkstukken dient te worden gecontroleerd of deze voldoen aan de eisen die hierboven, in de afdeling “Eisen te stellen aan de werkstukken van de examenkandidaten” zijn omschreven. Het werkstuk dat naar het oordeel van de examencommissie geheel voldoet aan de gestelde eisen, wordt gehonoreerd met het cijfer 10.

A: Vertaling VT ► NL

B: Vertaling NL ► VT

C: Samenvatten

1. Ieder onderdeel wordt door twee correctoren gecorrigeerd.
2. De originele werkstukken worden door de Associatie op aangeven van de voorzitter van de betreffende subcommissie aangetekend opgestuurd naar de correctoren. Van de werkstukken worden naar behoefte kopieën gemaakt. De twee correctoren per onderdeel bekijken de hun toegestuurde werkstukken, allemaal of een representatief deel ervan, nauwgezet en maken een correctiemodel, zonder op de originelen aantekeningen te maken.
3. Er vindt een bijeenkomst plaats van alle leden van de examensubcommissie, waarin ieder beschikt over de examenopgaven. Een correctiemodel wordt gezamenlijk opgesteld aan de hand van de door de twee correctoren gemaakte ontwerp-correctiemodellen en er wordt tot een normering en cesuur besloten.

4. De twee correctoren gaan aan het werk met de correctie volgens het gezamenlijk gemaakte model en volgens het SNEVT-werkboek. Zij beoordelen de werkstukken eerst op autonome tekstkwaliteit, zonder vergelijking met de brontekst. Daarna volgt een inventariserende beoordeling, waarbij de vertaling nauwkeurig met de brontekst vergeleken wordt. Daarbij komen zij, waar het gaat om grote aantallen werkstukken, wellicht varianten tegen die niet gezamenlijk tijdens de vergadering van de plenaire examensubcommissie besproken zijn. Zij maken daarvan een lijst en treden in contact met hun collega-corrector die hetzelfde onderdeel corrigeert. Ze komen, eventueel in overleg met de voorzitter van de examensubcommissie, tot een besluit over weging van de varianten en tekenen deze vervolgens ook aan op de werkstukken. Na afronding van de correctie van hun deel van de originelen worden de delen tussen de correctoren uitgewisseld en vindt een tweede correctie plaats op het eerder door de collega corrector gecorrigeerde origineel.
5. De tweede correctie is een controle van de eerder door de eerste corrector verrichte correctie. Bij eventueel tijdens de tweede correctie geconstateerde discrepanties, vindt onderlinge afstemming plaats.
6. De correctoren sturen vervolgens de originelen voorzien van hun aantekeningen op naar de voorzitter.
7. De voorzitter stelt, eventueel in samenspraak/samenwerking met de correctoren, het eindcijfer vast via middeling van de beoordelingen en tekent de eindbeoordeling aan op het werk in de vorm van een cijfer.
8. Bij eventuele verschillen van mening tussen correctoren beslist de voorzitter van de examensubcommissie of, indien dit niet tot overeenstemming leidt, de voorzitter van de examencommissie.

D: Maatschappijkennis

Bij de beoordeling van de gegeven antwoorden wordt zowel het geven van onjuiste antwoorden of onjuiste gedeelten van antwoorden, als ook het geven van niet-doelgerichte antwoorden of niet-doelgerichte gedeelten van antwoorden, in principe negatief beoordeeld. De gegeven antwoorden worden elk afzonderlijk gehonoreerd met punten. Het eindcijfer is gebaseerd op het totaal aantal behaalde punten.

Ook dit onderdeel wordt door minstens twee examensubcommissieleden beoordeeld.

6. DE EISEN TE STELLEN AAN HET EXAMENVERSLAG

1. Elke examensubcommissie schrijft binnen een maand nadat zij de examenuitslag aan de

examencommissie heeft bekend gemaakt, van elk examen een verslag.

2. Het examenverslag bevat de volgende gegevens:
 - a. - het aantal kandidaten dat aan het examen heeft deelgenomen, uitgesplitst naar de examenonderdelen;
 - het aantal kandidaten dat een volledig examen heeft afgelegd;
 - het aantal kandidaten dat slechts één of enkele examenonderdelen heeft afgelegd;
 - het aantal geslaagde kandidaten per examenonderdeel;
 - het aantal toegekende beoordelingen lager dan 5.
 - b. - een beschrijving van de gevolgde werkwijze bij de beoordeling van de examenwerkstukken. Indien de subcommissie om dwingende redenen zich genoodzaakt heeft gezien af te wijken van het gestelde in paragraaf 5, wordt vermeld waarom zulks is gebeurd.
 - een korte beschrijving van de gehanteerde markering van fouten of bonuspunten, conform het werkboek;
 - een vermelding van de wijze waarop het uiteindelijke cijfer dat aan de examenwerkstukken is toegekend, tot stand is gekomen.
 - c. - een door de examensubcommissie geproduceerde voorbeeldvertaling van alle examenopgaven. De commissie levert ook antwoorden op de vragen Maatschappijkennis, alsmede een leidraad
 - die richtinggevend is bij het beoordelen van het onderdeel Samenvatten.
 - d. - een aantal opmerkelijke zaken in de door de kandidaten gemaakte werkstukken, zowel positief als negatief, die aanleiding kunnen zijn voor de opleidingen om er rekening mee te houden bij hun voorbereiding van de kandidaten op het examen.
3. De examensubcommissie stuurt het examenverslag direct na gereedkomen op naar het examenbureau, dat zorg draagt voor toezending aan de voorzitter van de examencommissie, de aangesloten instellingen, de subcommissies en leden van het Algemeen bestuur.

* * * *

Deze richtlijnen treden in werking op 1 januari 2008, alle voorgaande richtlijnen komen hiermee te vervallen.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.